Установа адукацыі
«Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў»

ЗАЦВЯРДЖАЮ
Першы прарэктар БДУКМ
___________________А. А. Корбут
«____» ______________2017 г.
Рэгістрацыйны № ВД-_____/вуч.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

РЭЖЫСУРА ТЭАТРАЛІЗАВАНЫХ ПРАДСТАЎЛЕННЯЎ І СВЯТ

Вучэбная праграма ўстановы вышэйшай адукацыі
па вучэбнай дысцыпліне для спецыяльнасці
1-17 01 05 Рэжысура свят (па напрамках),
напрамку спецыяльнасці 1-17 01 05-02
Рэжысура свят (тэатралізаваныя)

2017

Вучэбная праграма складзена на падставе адукацыйнага стандарту па спецыяльнасці 1-17 01 05 Рэжысура свят (па напрамках), зацверджанага і ўведзенага ў дзеянне пастановай Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь ад 30.08.2013 г. № 87, вучэбнага плана № С 17-1-53/15 вуч. ад 22.06.2015 г.

СКЛАДАЛЬНІКІ:

А. Я. Камінскі, загадчык кафедры рэжысуры абрадаў і свят установы адукацыі «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў», дацэнт кафедры;

Г. М. Суліма, выкладчык кафедры рэжысуры абрадаў і свят установы адукацыі «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў»

РЭЦЭНЗЕНТЫ:

У. А. Мешчанчук, дэкан тэатральнага факультэта ўстановы адукацыі «Беларуская дзяржаўная акадэмія мастацтваў», заслужаны артыст Рэспублікі Беларусь, прафесар;

Ю. Д. Пярсідская, загадчык кафедры рэжысуры эстрады ўстановы адукацыі «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў», кандыдат мастацтвазнаўства, дацэнт

РЭКАМЕНДАВАНА ДА ЗАЦВЯРДЖЭННЯ:

кафедрай рэжысуры абрадаў і свят установы адукацыі «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў» (пратакол № 9 ад 29.04.2016 г.);

навукова-метадычным саветам установы адукацыі «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў» (пратакол № 5 ад 22.06.2016 г.)

Адказны за рэдакцыю: В. Б. Кудласевіч
Адказны за выпуск: А. Я. Камінскі

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА

Вучэбная дысцыпліна «Рэжысура тэатралізаваных прадстаўленняў і свят» адносіцца да цыкла спецыяльных дысцыплін, прызначаных для падрыхтоўкі рэжысёраў тэатралізаваных прадстаўленняў і свят. Гэта прадугледжвае высокі ўзровень прафесійнай падрыхтоўкі студэнтаў у галіне рэжысуры і драматургіі тэатралізаваных прадстаўленняў і свят, веданне спецыфічных асаблівасцей рэжысуры тэатралізаваных прадстаўленняў.

Асноўныя *мэты* вучэбнай дысцыпліны «Рэжысура тэатралізаваных прадстаўленняў і свят» – фарміраванне ў студэнтаў ведаў у галіне тэарэтычнай і практычнай спадчыны рэжысёрскай школы, заснаванай К. С. Станіслаўскім, У. І. Неміровічам-Данчанка, Я. Б. Вахтангавым, У. Э. Меерхольдам; засваенне спецыфічных асаблівасцей рэжысуры тэатралізаваных прадстаўленняў і свят, характэрных рыс «тэатралізацыі» як мастацкага метаду; пералажэнне жыццёвага дакументальнага матэрыялу ў мастацка-вобразную сцэнічную форму.

Мэтавая накіраванасць вучэбнай дысцыпліны абумоўлівае вырашэнне наступных *задач*:

– выкарыстанне тэхналогій пастановачнай работы ў галіне рэжысуры свят, арганізацыя і правядзенне зводных і генеральнай рэпетыцыі свят, абрадавых тэатралізаваных дзействаў, відовішчаў, гульнявых праграм;

– стварэнне рэжысёрскіх праектаў свята, відовішча, тэатралізаванага абрадавага дзейства, гульнявой праграмы і іх увасабленне на традыцыйнай і нетрадыцыйнай сцэнічнай пляцоўцы ў закрытым памяшканні і на адкрытай прасторы;

– выкарыстанне традыцыйных і новых форм святочнай культуры, напаўненне іх актуальным, запатрабаваным зместам для сучаснікаў;

– стымуляванне інавацыйных кірункаў у рэжысёрска-пастановачнай дзейнасці тэатралізаваных прадстаўленняў, гульнявых, конкурсных, спартыўных праграм і іншых форм святочнай культуры на аснове арыгінальных рэжысёрскіх рашэнняў.

Выкладанне вучэбнай дысцыпліны «Рэжысура тэатралізаваных прадстаўленняў і свят» звязана з выкладаннем іншых вучэбных дысцыплін, сярод якіх: «Прафесійная педагогіка і мето-

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

дыка выкладання спецдысцыплін», «Асновы рэжысуры і майстэрства акцёра», «Асновы драматургіі і сцэнарнага майстэрства».

Вучэбная дысцыпліна «Рэжысура тэатралізаваных прадстаўленняў і свят» садзейнічае развіццю і фарміраванню наступных груп кампетэнцый спецыяліста.

Акадэмічныя:

АК–1. Умець выкарыстоўваць базавыя навукова-тэарэтычныя веды для вырашэння тэарэтычных і практычных задач.

АК–4. Умець працаваць самастойна.

АК–5. Быць здольным параджаць новыя ідэі (валодаць крэатыўнасцю).

АК–9. Умець вучыцца, самастойна павышаць сваю кваліфікацыю на працягу ўсяго жыцця.

Сацыяльна-асобасныя:

САК–3. Валодаць здольнасцю да міжасобасных камунікацый.

САК–6. Умець працаваць у камандзе.

САК–7. Быць здольным асэнсавана ўспрымаць і беражліва адносіцца да гістарычнай, культурнай спадчыны Беларусі і свету, культурных традыцый і рэлігійных поглядаў.

Прафесійныя:

ПК–1. Ажыццяўляць работу пастановачных груп па арганізацыі і правядзенні розных форм святочнай культуры.

ПК–3. Арганізоўваць работу творчых калектываў падчас правядзення свят для дасягнення пастаўленых мэт і задач.

ПК–4. Рэалізоўваць агульнадзяржаўныя, рэгіянальныя і ведамасныя праграмы і праекты ў галіне культуры.

ПК–5. Выкарыстоўваць нарматыўна-прававую базу галіны культуры.

ПК–8. Праводзіць культурна-асветніцкія мерапрыемствы для выхавання мастацка-эстэтычнага густу ўсіх катэгорый насельніцтва ва ўстановах культуры, спорту, адукацыі і іншых установах.

ПК–11. Кансультаваць кіраўнікоў і ўдзельнікаў творчых, спартыўных, ваенных і іншых калектываў падчас падрыхтоўкі творчых праектаў.

ПК–12. Праводзіць адбор рэпертуару мастацкіх твораў з мэтай захавання і трансляцыі народнай творчасці.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

ПК–13. Распрацоўваць і ўвасабляць рэжысёрскія праекты розных святочных форм.

ПК–14. Выкарыстоўваць новыя кірункі ў сучасных рэжысёрскіх тэхналогіях.

ПК–19. Ладзіць арганізацыю і правядзенне маштабных фестываляў на адкрытай прасторы, прысвечаных актуальным пытанням сучаснага грамадства.

ПК–24. Ажыццяўляць навукова-эксперыментальную работу ў галіне рэжысуры свят.

У выніку засваення вучэбнай дысцыпліны студэнт павінен *ведаць*:

– генезіс, сімволіку і семантыку беларускіх рытуалаў, звычаяў, абрадаў, свят;

– асаблівасці рэжысуры народнага абраду, тэатралізаванага прадстаўлення ў народным свяце;

– методыку распрацоўкі і ўвасаблення рэжысёрскага праекта, сюжэтна-гульнявых і конкурсных праграм, ролевых гульняў;

– методыку фальклорна-этнаграфічнай распрацоўкі абраду і свята;

– традыцыі і навацыі ў творчай арганізацыі свят, новыя напрамкі развіцця сучаснай святочнай культуры Беларусі, асаблівасці рэжысуры свят і фестываляў народнай творчасці, свята горада, вёскі;

– спецыфіку рэжысуры разнажанравых структурных кампанентаў свята;

умець:

– увасабляць народны абрад на аснове мясцовых традыцый у закрытым памяшканні і на вольным паветры;

– увасабляць спецыфічны гульнявы комплекс кожнага свята каляндарнага цыкла, сямейна-бытавога традыцыйнага абраду, у тым ліку сучасных сюжэтна-гульнявых і конкурсных праграм, ролевых гульняў;

– ствараць сцэнарна-рэжысёрскую распрацоўку абраду на аснове аўтэнтычнага фальклорна-этнаграфічнага матэрыялу;

– рэалізоўваць сваю мастацкую задуму і арганізаваць мастацка-творчы працэс па стварэнні розных тэатралізаваных або святочных форм;

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

– праяўляць высокае прафесійнае майстэрства ва ўсіх галінах рэжысёрскай і выканальніцкай дзейнасці, дэманстраваць упэўненасць у валоданні рэжысёрска-пастановачнай тэхналогіяй, веданне гістарычных і сучасных тэхналагічных працэсаў у стварэнні тэатралізаваных і іншых святочных форм, правядзенні даследчай дзейнасці;

– распрацоўваць рэжысёрскі праект свята;

валодаць:

– тэхналогіяй увасаблення гульнявой праграмы, абраду, эстраднага нумара, тэатралізаванага прадстаўлення, свята;

– практычнымі навыкамі рэжысуры і выканальніцкага майстэрства, спосабамі ўкаранення разнастайных сродкаў мастацкай выразнасці ў працэс стварэння святочных форм;

– прафесійнымі якасцямі вядучага гульні, тэатралізаванага прадстаўлення, свята.

На засваенне вучэбнай дысцыпліны «Рэжысура тэатралізаваных прадстаўленняў і свят» прадугледжана 1098 гадзін, з якіх 522 – аўдыторныя заняткі: 34 гадзіны – лекцыі, 428 гадзін – практычныя заняткі, 60 гадзін – індывідуальныя. Формы бягучай атэстацыі – залікі, экзамены.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

ЗМЕСТ ДЫСЦЫПЛІНЫ

Уводзіны

Прадмет, мэты і задачы дысцыпліны, яе значнасць і месца ў сістэме навучання рэжысёраў тэатралізаваных прадстаўленняў і свят.

Мастацка-выразныя сродкі рэжысуры тэатралізаваных свят і прадстаўленняў. Вобразнае мысленне. Паняцці «мастацтва» і «рамяство». Майстры рэжысуры свят. Асаблівасці рэжысуры масавых свят. Класіфікацыя свят. Сучаснае разуменне, стан, тэндэнцыі развіцця тэатралізаваных форм адпачынку.

Раздзел І. Рэжысура як творчы працэс

Тэма 1. Станаўленне і развіццё рэжысуры як прафесіі

Нараджэнне рэжысуры як прафесіі. Тэатральная школа К. С. Станіслаўскага і У. І. Неміровіча-Данчанкі. Кніга «Маё жыццё ў мастацтве» К. С. Станіслаўскага.

Тэма 2. Асноўныя функцыі рэжысёра

Восем функцый рэжысёра па вызначэнні К. С. Станіслаўскага, тры функцыі па У. І. Неміровічу-Данчанку. Рэжысёр – аўтар свята, спектакля, фільма. Індывідуальнае бачанне. Прыярытэт рэжысёра. Асоба рэжысёра. Мастацкая пазіцыя. Веданне асноў сумежных прафесій і відаў мастацтва. Майстры рэжысуры тэатра і кіно.

Тэма 3. Выхаванне рэжысёрскіх здольнасцей

Творчыя зачыны. Дзённікі назіранняў, праглядаў і ўражанняў. Рэжысёрскія практыкаванні на музычную тэму, верш, малую празаічную форму.

Тэма 4. Мізансцэна – мова рэжысёра

Паняцце тэрміна «мізансцэна». Прасцэніум. Сцэнічныя планы. Паняцці «лева» і «права» на сцэне. Мізансцэнічная вось. Мізансцэнічны «флюз». Перспектыва на сцэне. Труакар. Спінныя і паўспінныя мізансцэны.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Тэма 5. Сцэнічная атмасфера. Творы жывапісу, скульптуры, графікі, мастацкай фатаграфіі як аснова для эцюдаў і практыкаванняў

Вывучэнне сусветнай мастацкай спадчыны. Розныя кірункі жывапісу, скульптуры, графікі, мастацкай фатаграфіі. Выбар асобы і твораў мастака, скульптара, фатографа. Работа над сцэнічным увасабленнем задумы. Эцюдны метад рэпетыцыі. Мастацка-дэкаратыўнае і музычна-шумавое афармленне эцюда.

Раздзел ІІ. Тэатралізаванае прадстаўленне як структурная адзінка свята

Тэма 6. Тыпалогія тэатралізаваных і святочных дзей

Сутнасць паняццяў «тэатралізаванае прадстаўленне», «свята», «відовішча», «тэатралізаваны канцэрт», «шоу». Тэатралізаванае прадстаўленне – творчае асэнсаванне рэчаіснасці, фактаў, музычнай, харэаграфічнай, дакументальнай, мастацкай інфармацыі, ператварэнне іх у тэатр, наданне феномена, не маючаму адносін да тэатра, гульнявых і ролевых рыс. Відовішча – сцэнічнае дзеянне, якое прываблівае свядомасць пры дапамозе візуальнасці. Шоу-праграма – забаўляльнае мерапрыемства пастановачнага характару.

Тыпалогія прадстаўленняў як самастойных відовішчных форм. Тэатралізаванае прадстаўленне – сцэнічнае дзеянне, аб'яднанае адзінай думкай, у якім мантажна спалучаюцца ўсе віды, жанры літаратуры і мастацтва. Публіцыстычныя, святочныя, дзіцячыя, эстрадныя прадстаўленні, прадстаўленні-капуснікі, прадстаўленні-кірмашы, прадстаўленні-канцэрты, агітпрадстаўленні.

Прадстаўленне як цэнтральная частка свята, яго адметныя рысы і выразныя сродкі. Асноўныя этапы работы над стварэннем тэатралізаванага прадстаўлення ў свяце. Пошук сцэнарна-рэжысёрскага ходу прадстаўлення. Выразныя сродкі тэатралізаванага прадстаўлення.

Тэма 7. Тэатралізаванае прадстаўленне на аснове падрыхтаваных нумароў

Рэжысёрская задума і літаратурна-рэжысёрская распрацоўка тэатралізаванага прадстаўлення на аснове разнажанравых ну-

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

showing мароў. Структура, сцэнарна-рэжысёрскі ход, архітэктоніка і жанр тэатралізаванага прадстаўлення. Вызначэнне звышзадачы, скразнога дзеяння, рэжысёрскіх эпізодаў, мастацкага вобраза тэатралізаванага прадстаўлення ў мастацка-дэкаратыўным, музычным і пластычным вырашэннях. Застольныя, планіровачныя, мантажныя, зводныя і генеральная рэпетыцыі.

Тэарэтычная распрацоўка тэатралізаванага прадстаўлення: складанне праграмы, агульнага сцэнарнага плана, літаратурнага сцэнарыя, правядзенне рэжысёрскага і тэхналагічнага аналізу сцэнарыя, выяўленне рэжысёрскай эксплікацыі (бачання) увасабляемага дзейства, стварэнне арганізацыйна-вытворчага плана па творчым, матэрыяльна-тэхнічным, арганізацыйным і фінансавым увасабленні.

Практычнае ўвасабленне тэатралізаванага прадстаўлення: пастаноўка тэатралізаванага прадстаўлення (дапрацоўка ці перапрацоўка нумароў у адпаведнасці з агульнай задумай); стварэнне новых нумароў, неабходных для ўвасаблення рэжысёрскай задумы; складанне музычнай, светлавой і пластычнай партытур; запіс фанаграм; выраб элементаў мастацка-дэкаратыўнага афармлення, падрыхтоўка сцэнічных касцюмаў, рэквізіту і бутафорыі; арганізацыя і правядзенне рэпетыцыйнага працэсу; паказ прадстаўлення перад гледачамі.

Тэма 8. Рэжысура і арганізацыя сучаснага абраду, тэатралізаванага фальклорнага прадстаўлення

Вытокі абраднасці. Выкарыстанне фальклорных гульнявых традыцый у сучасным абрадзе. Тэатралізаванае фальклорнае прадстаўленне ў сучасных святах на аснове твораў вусна-паэтычнай творчасці, гістарычных падзей, абрадава-гульнявога дзеяння. Абрад як відовішчная частка свята. Мантаж сцэнічнага абрадавага дзеяння на аснове рытуалу. Стылізацыя традыцыйнага абраду. Паняцці «рэстаўрацыя», «рэканструкцыя», «трансфармацыя». Рэжысёрскі аналіз сцэнічнай формы абраду. Асаблівасці творчага вырашэння і арганізацыі абрадавага прадстаўлення ў сцэнічных умовах. Мастацкі вобраз абрадавага прадстаўлення ў мастацка-дэкаратыўным, музычным і пластычным увасабленнях. Прасторавае вырашэнне абраду ў сцэнічных умовах. Распрацоўка сістэмы вобразаў тэатралізаванага

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

абраду. Пералажэнне масава-гульнявога традыцыйнага абрадавага дзейства ў сцэнічную мастацка-відовішчную форму.

Тэма 9. Работа рэжысёра з дакументальным матэрыялам

Паняцце «дакумент». Дакументальнае дзеянне. Рэканструкцыя падзей. Дакументальны вобраз. Рэальны герой – аснова дакументальнага прадстаўлення, масавага свята. Этапы работы рэжысёра з дакументальным матэрыялам: вывучэнне, адбор матэрыялу; рэжысёрская задума, напісанне сцэнарыя; застольны рэпетыцыйны перыяд; рэпетыцыя ў выгарадках. Музычна-шумавое вырашэнне прадстаўлення (падбор музыкі і шумоў, драматургія гукарада). Работа над стварэннем тэмпарытмічнага малюнка, атмасферы.

Тэма 10. Рэжысура эстраднага прадстаўлення

Тэрмін «эстрада». Асаблівасці рэжысуры эстрады. Гісторыя ТЭРЭВСАТа (тэатр рэвалюцыйнай сатыры), «синеблузники». Эстрада 20-х гг. XX ст. Жанры эстрадных нумароў (размоўны, вакальны, харэаграфічны, эстрадна-цыркавы, арыгінальны).

Асаблівасці тэатральных школ: К. С. Станіслаўскі, У. І. Неміровіч-Данчанка – «мастацтва перажывання»; У. Э. Меерхольд, Я. Б. Вахтангаў – «мастацтва прадстаўлення»; М. Чэхаў, Е. Гратоўскі – псіхафізіка і імправізацыя; Б. Брэхт – тэатр адчужэння.

Паняцці «ілюстрацыя», «тэатралізацыя».

Паняцці «стыль», «аўтарскі стыль», «стылявыя напрамкі», «штамп». Сувязь стылю і рэжысёрскага метаду ўвасаблення нумара.

Тэма 11. Мастацкая структура нумара

Паняцце «нумар». Нумар як адзінка тэатралізаванага прадстаўлення. Тыпалогія канцэртных нумароў. Рэжысёрскі нумар. Структура сцэнічнага эцюда, канцэртнага нумара і мініяцюры. Адрозненні і агульныя выразныя сродкі і элементы ў сцэнічных творах.

Тэма 12. Нумары размоўнага жанру

Тыпы размоўнага жанру і іх асаблівасці (монаспектакль, мініяцюра, маналог «у вобразе», канферанс, фельетон, скетч,

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

інтэрмедыя, сцэнка, эстрадны дыялог, эстрадна-бытавы расказ, пародыя, бурымэ). Тыпы нумароў музычна-размоўнага жанру: куплет, шансанетка, прыпеўка, музычны фельетон.

Тэма 13. Нумары вакальна-эстраднага, пластыка-харэаграфічнага жанру ў структуры прадстаўлення

Песня на эстрадзе. Асаблівасці мікрафонных спеваў, a capella, народныя спевы, раманс, балада, жартоўная песня, прыпеўка, патрыятычная песня, лірычная песня.

Характэрныя асаблівасці харэаграфічнай мініяцюры, эстраднага танца, сімфанічнага танца, пантамімы.

Тэма 14. Стварэнне нумара на аснове літаратурнай крыніцы, твора вусна-паэтычнай творчасці

Шляхі пераладжэння літаратурнага, вусна-паэтычнага матэрыялу ў сцэнічны твор (легенды, паданні, байкі, песні). Этапы рэжысёрскай распрацоўкі і даследавання літаратурнай крыніцы, вусна-паэтычнага твора. Музычнае вырашэнне нумара. Мастацка-дэкаратыўнае вырашэнне нумара. Пластычнае вырашэнне нумара. Арганізацыя рэпетыцыйнага працэсу. Этапы інсцэнізацыі песні. Асаблівасці рэжысуры нумара на эстрадзе і ў тэатралізаваным прадстаўленні.

Тэма 15. Эстрадна-цыркавыя, арыгінальныя нумары на аснове гратэскавых форм

Тыпы эстрадна-цыркавых нумароў: эквілібрыстыка, жангліраванне, ілюзіён, эксцэнтрыка, акрабатыка і інш. Віртуозная тэхніка валодання трукамі ў адзінстве з пластыкай, спевамі, танцам, словам, музыкай.

Паняцце «гратэск», гісторыя яго ўзнікнення і развіцця. Алегарычная пантаміма, скульптура, жывапіс, байка, верш. Гратэскавы метад пабудовы вобразаў у міфалогіі і мастацтве народаў свету. Месца гратэску ў нумары. Выяўленне смешнага ў нумары.

Тэма 16. Пантаміма і клаўнада на эстрадзе. Стварэнне лялечнага нумара

Пантаміма – мастацтва сцэнічнага дзеяння, выражэнне цела ў пластыцы без слоў. Пантаміма: класічная, філасофская, па

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

творах мастакоў-карыкатурыстаў; буфанада, клаўнада, музычная эксцэнтрыка. Клаўнада як асобая форма гратэску. Роля імправізацыі ў пастаноўцы нумара клаўнады.

Вытокі лялечнага тэатра. Беларуская батлейка як тып народнага відовішча. Прынцыпы пабудовы лялечных жанравых сцэн у адзіную кампазіцыю. Лялька на эстрадзе. Разнавіднасці лялек (пальцавыя, пяльчаткавыя, палкавыя, роставыя). Вентралогія, імітацыя, гукаперайманне.

Тэма 17. Пастановачная работа па ўвасабленні нумара

Застольны перыяд як пачатковы этап творчага ўвасаблення нумара. Раскрыццё агульных мастацкіх рыс будучага нумара. Тэма і ідэя. Чытанне літаратурнага сцэнарыя або інсцэнізацыі твора, размяркоўванне роляў паміж выканаўцамі. Рэжысёрская характарыстыка дзеючых асоб. Чытанне сцэнарыя па ролях. Вызначэнне сэнсу ўчынкаў кожнага персанажа, яго адносін да падзей, канфлікту і іншых персанажаў, раскрыццё падтэксту, унутранага маналогу і другога плана дзеючых асоб. Планіровачныя рэпетыцыі ў прадметным асяроддзі (сталы, крэсла, лавы і г. д.), якія ўмоўна мадэлююць мастацка-дэкаратыўнае афармленне будучага нумара. Мантажная рэпетыцыя як тэхнічнае рашэнне нумара. Вызначэнне месцаў размяшчэння ўсіх відаў тэхнічнай апаратуры. Тэхнічнае вырашэнне і пастаноўка гукавога і светлавога абсталявання нумара. Удакладненне месца, часу і спосабаў тэхнічных перастановак. Агляд мастацка-дэкаратыўнага афармлення ў поўным аб'ёме, касцюмаў і грыму персанажаў на фоне святла. Тэхнічныя прагоны нумара пад фанаграму. Прагон нумара як сінтэз яго творчых і тэхнічных кампанентаў. Карэкцыя дзеянняў творчых і тэхнічных выканаўцаў. Генеральная рэпетыцыя нумара як завяршальны этап работы рэжысёра над нумарам, прагон дзейства з усімі дадатковымі сродкамі выразнасці. Карэкціровачная рэпетыцыя як улік выказаных заўваг і выпраўленне выяўленых недахопаў. Здача і паказ нумара перад гледачамі.

Тэма 18. Канцэрт – як форма эстраднага прадстаўлення.
Віды і жанры канцэртаў.
Асаблівасці рэжысуры тэатралізаванага канцэрта

Тэрмін «канцэрт». Віды канцэрта: сольны, монаканцэрт, зборны, справаздачны, акадэмічны альбо філарманічны, камер-

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

ны, сімфанічны, дзіцячы, тэматычны, рэвю, тэатралізаваны, канцэрт народнай творчасці, эстрадны, гала-канцэрт, шоу. Рэжысура канцэртнай праграмы: разнастайнасць нумароў, улік тэматычнага спалучэння нумароў. Вызначэнне месца нумара ў праграме. Асаблівае значэнне пачатковых і фінальных нумароў. Дакладнасць пераходу ад нумара да нумара. Працягласць нумароў. Мастацкі вобраз у тэатралізаваным канцэрце. Асноўныя (гендарныя, тэмпарытмічныя) заканамернасці складання канцэртных праграм.

Канцэрт на стадыёне. Улік тэхнічнага абсталявання выступленняў (інструменты, станкі і падстаўкі, цыркавое і спартыўнае абсталяванне).

Тэма 19. Выразныя сродкі рэжысуры канцэрта

Відэасюжэты і відэаінсталяцыя (работа з экранамі і манітора-мі). Харэаграфічныя, цыркавыя і пластычныя фонавыя групы. Асвятляльныя і лазерныя эфекты. 3D-мапінг. Музычныя паўзы. Сцэнаграфічнае рашэнне канцэрта. Работа рэжысёра з мастаком. Сюжэтны ход, ролевая персаніфікацыя, сцэнаграфія, відэасюжэты, касцюміраванне – асноўныя спосабы тэатралізацыі. Мастацка-сэнсавыя блокі. Тэатралізаваныя пралог і фінал. Саўндтрэк. Манціровачныя рэпетыцыі. Зводныя, прагонныя рэпетыцыі. Вядучы (вядучыя) канцэрта і яго функцыі. Канферанс і канферансье. Разнастайнасці канферанса. Голас «па-за кадрам». «Non-стоп».

Тэма 20. Этапы пастаноўкі канцэртнай праграмы

Прагляд і адбор нумароў. Ініцыяцыя іх стварэння ў выпадку мастацкай неабходнасці. Рэжысура нумара і работа з кіраўнікамі мастацкіх калектываў. Аб’яднанне нумароў у мастацка-сэнсавыя блокі. Блокавая арганізацыя канцэртнага відовішча. Бесперапыннасць канцэртнай дзеі (супер-заслона, светлавая заслона, дадатковыя пляцоўкі, выкарыстанне валанцёраў-машыністаў сцэны). Уваход на сцэну і выхад з яе масавых калектываў. Асаблівасці рэпетыцыйнай працы. Завочны рэжысёрскі рэпетыцыйны працэс. Інтэрактыўная рэжысура нумароў. З’ява «самарэжысуры» і «хатняй рэжысуры» ў канцэртнай творчасці.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Тэма 21. Planіровачнае вырашэнне дзейства

Мізансцэна як адлюстраванне канфлікту, тэмпарытму, атмасферы. Спосабы запісу мізансцэн. Віды і характарыстыка мізансцэн розных відаў, іх выразных магчымасцей і недахопаў (франтальныя, дыяганальныя, кругавыя, кальцавыя, цэнтраімкненныя, цэнтрабежныя, сіметрычная, асіметрычная). Улік асаблівасцей успрымання мізансцэны гледачамі. Вузлавыя цэнтральныя мізансцэны. Апорная, пераходная, фінальная мізансцэны. Асаблівасці работы рэжысёра над масавай мізансцэнай. Мізансцэнічная рыфма.

Тэма 22. Мантаж і яго асноўныя функцыі. Прыёмы мантажу

Паняцце «мантаж». Мантажнае спалучэнне мантажных кампанентаў у цэласную мастацкую кампазіцыю. Мантаж у кіно, драматургіі і тэатралізаваным прадстаўленні. Асноўныя тыпы мантажу (паслядоўны, паралельны, асацыятыўны). Мантаж атракцыёнаў (па С. Эйзенштэйну). Мантажны план. Мантажны ліст.

Тэма 23. Новыя формы і сучасныя тэхналогіі ў рэжысуры тэатралізаваных прадстаўленняў і свят

Перформанс. Хэпенінг. Флэшмоб. Відэакантэнт. Відэадызайн. Відэамэпінг (3D-мэпінг). Камп'ютарная графіка. Піратэхніка. Лазерныя эфекты. Дакументальнае кіно і відэасюжэты як выразны сродак тэатралізаваных прадстаўленняў.

Раздзел III. Тэарэтычныя і практычныя асновы рэжысуры тэатралізаваных прадстаўленняў і свят

Тэма 24. Фарміраванне задумы і кампазіцыя тэатралізаванага прадстаўлення, масавага свята

Рэжысёрская задума свята як сістэма вызначэння асноўных пачатковых кампанентаў стварэння святочнага дзеяння. Змест і накіраванасць кампанентаў рэжысёрскай задумы свята.

Рэжысура як ідэйна-тэматычнае тлумачэнне сцэнарыя, арганізацыя дзеяння ў прадстаўленні, праца з выканаўцамі і ўдзельнікамі свята. Рэжысёрская рэалізацыя канфлікту. Праца рэжысёра з кампазітарам, мастаком, харэографам, драматургам. Устанаўленне агульнага разумення ідэйна-мастацкай сутнасці, увасобленай у пластычным, дэкаратыўным, музычным выра-

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

шэнні прадстаўлення, свята. Ідэйны і псіхалагічны змест масавага свята. Выразныя сродкі ў свяце.

Пастановачны план свята і яго структура.

Тэма 25. Мастацкі вобраз свята
і яго адлюстраванне ў музычным, пластычным
і архітэктурна-дэкаратыўным вырашэннях свята

Мастацкі вобраз – форма метафарычнага мыслення ў мастацтве, якая раскрывае адну з'яву праз другую. Шматзначнасць, багацце, глыбіня мастацкага вобраза і яго індывідуалізаваны характар («агульнае праяўляецца ў індывідуальным і праз індывідуальнае», Ю. Бораў). Недагаворанасць мастацкага вобраза відовішча (прынцып nonfinito) – шлях да абуджэння творчай фантазіі гледача. Грунтоўнае спасціжэнне тэмы і асацыятыўнае мысленне рэжысёра – шлях да знаходжання і фіксацыі мастацкага вобраза пастаноўкі. Вербальнае вызначэнне мастацкага вобраза пастаноўшчыкам. Пошукі ўвасаблення мастацкага вобраза ў архітэктурна-дэкаратыўным, музычным і пластычным вырашэннях свята. Гарманічнае спалучэнне элементаў рэжысёрскага вырашэння – шлях да ўвасаблення мастацкага вобраза відовішча.

Тэма 26. Выканаўца тэатралізаванага відовішча.
Прыёмы актывізацыі аўдыторыі і іх выкарыстанне
ў святах, прадстаўленнях

Характарыстыка чатырох груп выканаўцаў: акцёр-выканаўца мастацкай часткі свята і прадстаўлення; мастацкія калектывы і салісты; рэальны герой; аўдыторыя. Асаблівасці рэжысёрскай працы з кожнай з груп.

Далучэнне патэнцыяльнай аўдыторыі ў падрыхтоўку прадстаўлення, свята як спосаб яе актывізацыі. Дыферэнцыраваныя тэхналогіі і асноўныя прыёмы актывізацыі глядацкай аўдыторыі: арганізацыя рэальнага сімвалічнага і рытуальнага дзеяння, стварэнне гульнявой сітуацыі, калектыўнае выкананне песень, танцаў, фізічных практыкаванняў, арганізацыя садзейнічання героям тэатралізаванага прадстаўлення.

Тэма 27. Асаблівасці рэжысуры масавых сцэн
у тэатралізаваным прадстаўленні і масавым свяце

Пастаноўка масавых сцэн у прадстаўленні, свяце. Творчы і тэхналагічны аспекты пастановачнай работы. Рэжысёрскія

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

прынцыпы мізансцэніравання ў тэатралізаваным святочным дзеянні на стадыёне, плошчы, вадзе і г. д.

Масавая сцэна як яскравы выразны сродак свята і адлюстраванне найбольш значных ідэй і пачуццяў мастацкага відовішча. Рэжысёрская задума масавых сцэн свята, прадстаўлення. Самастойная работа рэжысёра па падрыхтоўцы буйнамаштабных сцэн. Інструктаж членаў пастановачнай групы свята і работа з арганізацыямі, зацікаўленымі ў правядзенні свята. «Штабныя гульні» з членамі пастановачнай групы перад правядзеннем рэпетыцый. Асаблівасці правядзення рэпетыцый масавых сцэн свята, прадстаўлення. Тэхналогія пастаноўкі буйнамаштабных масавых фіналаў у канцэртах і тэатралізаваных прадстаўленнях.

Тэма 28. Арганізацыя рэпетыцыйнага працэсу святочных дзей. Віды рэпетыцый і іх функцыянальная накіраванасць

Рэпетыцыя як творчы сумесны працэс рэжысёра з выканаўцамі розных відаў работ па падрыхтоўцы, папярэдняй распрацоўцы і ўвасабленні розных святочных дзей. Віды рэпетыцый і іх характарыстыка. Парадак правядзення і змест рэпетыцый. Асаблівасці работы рэжысёра з рознымі катэгорыямі ўдзельнікаў свята: аматарамі, прафесіяналамі, а таксама спецыфічнымі групамі выканаўцаў

Трыадзінства асобы рэжысёра па вызначэнні У. І. Немірові-ча-Данчанкі. Арганізацыйныя і педагагічныя функцыі пастаноўшчыка падчас работы з аматарскімі калектывамі і выканаўцамі. Работа з прафесійнымі артыстамі і калектывамі. Пастановачная работа са спецыфічнымі групамі выканаўцаў: вайскоўцамі, спартсменамі, падлеткавымі, дзіцячымі калектывамі, з дзецьмі, маючымі адхіленні ў псіхафізічным развіцці.

Тэма 29. Прасторавыя і часовыя асаблівасці масавага свята

Паліфанічнасць і адначасовасць развіцця святочнага дзеяння. Выкарыстанне архітэктурных і ландшафтных прыродных асаблівасцей мясцовасці пры вызначэнні асноўных зон дзеяння свята. Прастора сцэнічная, відовішчная, ігравая зона, узаемадзеянне мастацкага фону і выканаўцы (акцёра).

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Тэма 30. Асаблівасці рэжысуры тэатралізаваных відовішчаў на тэрыторыі мемарыяльных комплексаў і гістарычных помнікаў

Беларусь – краіна замкаў. Гістарычнае архітэктурнае асяроддзе відовішча як паўнавартасны кампанент святочнай кампазіцыі. Дзяржаўная праграма «Замкі Беларусі» і дзейнасць устаноў культуры па захаванні нацыянальных гістарычных каштоўнасцей. Спалучэнне старажытнага асяроддзя і сучасных мультымедыйных тэхналогій як сродак змянення мастацкай парадыгмы відовішча. Спецыфіка пастановачнай работы ў асяроддзі гістарычных помнікаў і мемарыяльных комплексаў.

Тэма 31. Асаблівасці рэжысуры свят сучаснага горада і вёскі

Асаблівасці рэжысуры свята ў горадзе поліфанічнай накіраванасці: стварэнне свята на дакументальнай аснове, размеркаванне святочных пляцовак у традыцыйных месцах святкавання. Вызначэнне галоўнай і другарадных сцэнічных пляцовак свята. Пераважная кампазіцыйная пабудова свята з яго пачаткам, кульмінацыяй і завяршэннем у адным месцы (на галоўнай пляцоўцы) і развіццём святочнай дзеі на другарадных сцэнічных пляцоўках. Стварэнне відовішчных і масава-гульнявых зон дзеяння свята. Арганізацыя самаакупных святочных дзей (прадстаўленні, канцэрты, гульнявыя латарэі і інш.).

Асаблівасці рэжысуры свята вёскі: стварэнне традыцыйнага месца святкавання; распрацоўка паэтапнага ўвасаблення свята ў адным месцы; увасабленне свята ў масава-гульнявой форме. Выкарыстанне ў свяце мясцовага фальклорна-этнаграфічнага матэрыялу, творчых калектываў, твораў сучасных мясцовых аўтараў.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

ВУЧЭБНА-МЕТАДЫЧНАЯ КАРТА ВУЧЭБНАЙ ДЫСЦЫПЛІНЫ

Нумар раздзела, тэмы	Назва раздзела, тэмы	Колькасць аўдыторных гадзін			Колькасць гадзін КСР	Форма кантролю ведаў
		лекцыі	практычныя заняткі	індывідуальныя заняткі		
	Уводзіны	2				
Раздзел I. Рэжысура як творчы працэс						
1.	Станаўленне і развіццё рэжысуры як прафесіі	2	4			
2.	Асноўныя функцыі рэжысёра		4			
3.	Выхаванне рэжысёрскіх здольнасцей		6	2		
4.	Мізансцэна – мова рэжысёра		4	4	10	прагляд эцюдаў
5.	Сцэнічная атмасфера. Творы жывапісу, скульптуры, графікі, мастацкай фатаграфіі як аснова для эцюдаў і практыкаванняў		16	2		
Раздзел II. Тэатралізаванае прадстаўленне як структурная адзінка свята						
6.	Тыпалогія тэатралізаваных і святочных дзей	2	8		6	канспект
7.	Тэатралізаванае прадстаўленне на аснове падрыхтаваных нумароў		18	4	8	прагляд нумароў
8.	Рэжысура і арганізацыя сучаснага абраду, тэатралізаванага фальклорнага прадстаўлення		18	4		

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

9.	Работа рэжысёра з дакументальным матэрыялам		20	4	14	даклад
10.	Рэжысура эстраднага прадстаўлення		6			
11.	Мастацкая структура нумара		18	4		
12.	Нумары размоўнага жанру	2	14	2		
13.	Нумары вакальна-эстраднага, пластыка-харэаграфічнага жанру ў структуры прадстаўлення	2	14	2	6	прагляд нумароў
14.	Стварэнне нумара на аснове літаратурнай крыніцы, твора вусна-паэтычнай творчасці		6	2	4	прагляд нумароў
15.	Эстрадна-цыркавыя, арыгінальныя нумары на аснове гратэскавых форм		10	2	8	даклад
16.	Пантаміма і клаўнада на эстрадзе. Стварэнне лялечнага нумара		20	4	6	даклад
17.	Пастановачная работа па ўвасабленні нумара		16			
18.	Канцэрт – як форма эстраднага прадстаўлення. Віды і жанры канцэртаў. Асаблівасці рэжысуры тэатралізаванага канцэрта	2	4		12	даклад
19.	Выразныя сродкі рэжысуры канцэрта		10			
20.	Этапы пастаноўкі канцэртнай праграмы		22	4		
21.	Планіровачнае вырашэнне дзейства		6	2		
22.	Мантаж і яго асноўныя функцыі. Прыёмы мантажу	2	6			
23.	Новыя формы і сучасныя тэхналогіі ў рэжысуры тэатралізаваных прадстаўленняў і свят	2	10			

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Раздзел III. Тэарэтычныя і практычныя асновы рэжысуры тэатралізаваных прадстаўленняў і свят						
24.	Фарміраванне задумы і кампазіцыя тэатралізаванага прадстаўлення, масавага свята		12	4		
25.	Мастацкі вобраз свята і яго адлюстраванне ў музычным, пластычным і архітэктурна-дэкаратыўным вырашэннях свята	2	18	2		
26.	Выканаўца тэатралізаванага відовішча. Прыёмы актывізацыі аўдыторыі і іх выкарыстанне ў святах, прадстаўленнях		10	4	12	рэферат
27.	Асаблівасці рэжысуры масавых сцэн у тэатралізаваным прадстаўленні і масавым святце		18		12	рэферат
28.	Арганізацыя рэпетыцыйнага працэсу святочных дзей. Віды рэпетыцый і іх функцыянальная накіраванасць	2	4		6	даклад
29.	Прасторавыя і часовыя асаблівасці масавага свята		2			
30.	Асаблівасці рэжысуры тэатралізаваных відовішчаў на тэрыторыі мемарыяльных комплексаў і гістарычных помнікаў		10	4		
31.	Асаблівасці рэжысуры свят сучаснага горада і вёскі		4	4		
	Усяго…	20	338	60	104	

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

ІНФАРМАЦЫЙНА-МЕТАДЫЧНАЯ ЧАСТКА

Літаратура

Асноўная

Богданов, И. А. Постановка эстрадного номера / И. А. Богданов. – СПб. : СПбГАТИ, 2004. – 332 с.

Борисов, С. К. Основы драматургии театрализованного действа : учеб. пособие / С. К. Борисов ; Челяб. гос. акад. культуры и искусств. – 4-е изд. – Челябинск, 2011. – 207 с.

Генкин, Д. М. Массовые праздники : учеб. пособие для студентов ин-тов культуры / Д. М. Генкин. – М. : Просвещение, 1975. – 140 с. : ил.

Глан, Б. Н. Праздник всегда с нами / Б. Н. Глан. – М. : Союз театральных деятелей РСФСР, 1988. – 189 с.

Гуд, П. А. Ад Каляд да Пакроваў / П. А. Гуд ; рэд.-склад. Л. І. Жук. – Мінск : Красіка-Прынт, 2000. – 223 с. – (Беларусь святочная).

Гуд, П. А. Беларускі кірмаш / П. А. Гуд, Н. І. Гуд. – Мінск : Полымя, 1996. – 268 с.

Гуд, П. А. Тэхналогія стварэння свята : вучэб. дапам. / П. А. Гуд. – 2-е выд., стэрэатып. – Мінск : Беларус. дзярж. ун-т культуры і мастацтваў, 2008. – 224 с.

Камінскі А. Я. Зімовыя святы / А. Я. Камінскі. – Мінск : Чатыры чвэрці, 2009. – 140 с.

Камінскі, А. Я. Рэжысура традыцыйнага абраду : вучэб.-метад. дапам. / А. Я. Камінскі. – Мінск : Беларус. дзярж. ун-т культуры і мастацтваў, 2009. – 112 с.

Клитин, С. Искусство эстрады XIX–XX вв. / С. Клитин. – СПб. : СПбГАТИ, 2005. – 472 с.

Конович, А. А. Театрализованные праздники и обряды в СССР / А. А. Конович. – М. : Высш. шк., 1990. – 206 с.

Марков, О. И. Сценарно-режиссерские основы художественно-педагогической деятельности клуба : учеб. пособие для студентов ин-тов культуры / О. И. Марков. – М. : Просвещение, 1988. – 158 с.

Маршак, М. И. Кто придумал вечер? Заметки о клубном творчестве / М. И. Маршак. – М. : Сов. Россия, 1988. – 112 с.

Массовые праздники и зрелища : сб. / сост. Б. Н. Глан. – М. : Искусство, 1961. – 327 с.

Мастерство режиссера / под общей ред. Н. А. Зверевой. – М. : ГИТИС, 2007. – 534 с.

Мочалов, Ю. Композиция сценического пространства. Поэтика мизансцены : учеб. пособие для учеб. заведений культуры / Ю. Мочалов. – М. : Просвещение, 1981. – 238 с.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Орлов, О. Л. Праздничная культура России / О. Л. Орлов ; С.-Петерб. гос. ун-т культуры и искусств. – СПб., 2001. – 160 с.

Орлов, О. Л. Теоретические аспекты изучения праздничной культуры России / О. Л. Орлов. – СПб. : Изд. СПбГУКИ, 2001.

Овсянников, С. А. Зрелищность и выразительность театрализованного представления / С. А. Овсянников. – СПб., 2003. – 376 с.

Пави, П. Словарь театра / П. Пави. – М. : ГИТИС, 2003. – 504 с.

Рябков, *В. М.* Антология форм праздничной и развлекательной культуры России (первая половина XX в.) : учеб. пособие / В. М. Рябков ; Челяб. гос. академия культуры и искусств. – Челябинск : Полиграф-Мастер, 2007. – Т. 4. – 870 с.

Сегал, М. Д. Физкультурные праздники и зрелища / М. Д. Сегал. – М. : Физкультура и спорт, 1977. – 187 с.

Силин, А. Д. Площади – наши палитры (Специфика работы режиссера при постановке массовых театр. представлений под открытым небом и на нетрадиц. сцен. площадках) / А. Д. Силин. – М. : Сов. Россия, 1982. – 184 с. : ил.

Театрализованное представление в массовом празднике-юбилее города : метод. пособие / Минский ин-т культуры ; авт.-сост. Ю. М. Черняк. – Минск, 1989. – 32 с.

Тихомиров, Д. В. Беседы о режиссуре театрализованных представлений / Д. В. Тихомиров. – М. : Сов. Россия, 1976. – 234 с.

Туманов, И. М. Режиссура массового праздника и театрализованного концерта : учеб. пособие для ин-тов культуры / И. М. Туманов. – М. : Просвещение, 1976. – 86 с.

Черняк, Ю.М. Режиссура праздников и зрелищ : учеб. пособие для студентов / Ю. М. Черняк. – Минск : ТетраСистемс, 2004. – 223 с.

Чечетин, А. И. Искусство театрализованных представлений / А. И. Чечетин. – М. : Сов. Россия, 1988. – 136 с.

Шароев, И. Г. Музыка, которую мы видим / И. Г. Шароев. – М. : Сов. композитор, 1990. – 256 с. : ил.

Шароев, И. Г. Театр народных масс / И. Г. Шароев. – М. : ГИТИС, 1978. – 123 с.

Шароев, И. Г. Режиссура эстрады и массовых представлений : учебник для студентов театр. высш. учеб. заведений / И. Г. Шароев. – Изд. 3-е, испр. – М. : РАТИ-ГИТИС, 2009. – 336 с

Шубина, И. Б. Драматургия и режиссура зрелища : Игра, сопровождающая жизнь : учеб.-метод. пособие / И. Б. Шубина. – Ростов н/Д : Феникс, 2006. – 288 с.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Дадатковая

Генкин, Д. М. Массовые театрализованные праздники и представления : учеб.-метод. пособие / Д. М. Генкин ; Всесоюз. науч.-метод. центр нар. творчества и культпросвет. работы. – М., 1985. – 87 с.

Гуд, П. А. Мастацтва феерверкаў : (вогненна-светлавыя дзеі народаў свету) / П. А. Гуд. – Мінск : Мэджик Бук, 2007. – 99 с.

Макаров, С. М. Театрализация цирка / С. М. Макаров. – М. : Изд. Книжный дом «ЛИБРОКОМ», 2010. – 288 с.

Огаркова, Н. А. Церемонии, празднества, музыка русского двора. XVIII – начало XIX века / Н. А. Огаркова. – СПб. : Дмитрий Буланин, 2004. – 145 с.

Панфилов, В. В. Режиссеру праздника об игре / В. В. Панфилов. – М. : ВЦХТ, 2004. – 176 с.

Розовский, М. Г. Режиссер зрелища / М. Г. Розовский. – М., 1973.

Рубб, А. А. Эстрада с точки зрения… Беседы режиссера / А. А. Рубб. – М. : ГРДНТ, 1993. – 259 с.

Самойленко, В. М. Массовые музыкальные представления: Театрализованный концерт: Опыт. Тенденции развития / В. М. Самойленко. – М. : Музыка, 1989. – 144 с.

Скрипина, Н. В. Прикладная хореография в театрализованном представлении и празднике: учеб. пособие / Н. В. Скрипина ; Челяб. гос. акад. культуры и искусств. – Челябинск, 2008. – 160 с. : ил.

Создание концертного номера на основе гротесковых форм : метод. указания для студентов специализации «режиссер массовых праздников» / Минский ин-т культуры ; сост. Н. А. Мицкевич. – Минск, 1989. – 18 с.

Театр. Эстрада. Цирк / отв. ред. С. М. Макаров. – М. : КомКнига, 2006.

Фядотаў, А. Г. Элементы паратэатральнай культуры беларускай шляхты ў сучасных гарадскіх святах / А. Г. Фядотаў // Музычнае і тэатральнае мастацтва: праблемы выкладання. – 2008. – № 2. – С. 48–51.

Шамшур, В. В. Празднества революции : организация и оформление советских массовых торжеств в Белоруссии / В. В. Шамшур. – Минск : Наука и техника, 1989. – 157 с.

Шароев, И. Г. Многоликая эстрада : за кулисами кремлевских концертов / И. Г. Шароев. – М. : Вагриус, 1995. – 412 с.

Шубина, И. Б. Организация досуга и шоу-программ. Творческая лаборатория сценариста / И. Б. Шубина. – Изд. 2-е. – Ростов н/Д : Феникс, 2004. – 351 с.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Метадычныя рэкамендацыі па арганізацыі і выкананні самастойнай работы студэнтаў па вучэбнай дысцыпліне

Мэта: павышэнне ўзроўню прафесійнай кампетэнтнасці будучага спецыяліста праз сфармаванасць дастатковай ступені падрыхтаванасці студэнтаў да самастойнай працы.

Задачы:

– выпрацоўка ў студэнта навыкаў прадуктыўнай дзейнасці, інавацыйна-творчага і культуралагічнага мыслення, пазнавальных здольнасцей;

– паглыбленае вывучэнне дысцыпліны «Рэжысура тэатралізаваных прадстаўленняў і свят»;

– актывізацыя самаразвіцця і матывацыі самарэалізацыі студэнта.

У шэрагу эфектыўных педагагічных *методык і тэхналогій*, якія садзейнічаюць набыццю ведаў і вопыту самастойнага вырашэння разнастайных задач, неабходна вылучыць:

– тэхналогіі праблемнага модульнага навучання;

– камунікатыўныя тэхналогіі (дыскусія, прэс-канферэнцыя, вучэбныя дэбаты);

– гульнявыя тэхналогіі, у рамках якіх студэнты ўдзельнічаюць у дзелавых, імітацыйных гульнях і інш.

Асноўныя *формы* арганізацыі самастойнай працы студэнтаў:

– экспрэс-апытанне па прачытанай лекцыі;

– падбор і вывучэнне літаратурных крыніц, падрыхтоўка тэматычных аглядаў па перыёдыцы;

– рэфераты, аналіз навуковых і навукова-публіцыстычных артыкулаў;

– падрыхтоўка да ўдзелу ў навукова-практычных канферэнцыях;

– самастойная адпрацоўка практычных навыкаў з выкарыстаннем відэаматэрыялаў;

– тэсты;

– кантрольныя апытванні, кантрольныя работы;

– пісьмовыя справаздачы па аўдыторных (дамашніх) практычных практыкаваннях;

– паказ;

– пастаноўка нумара, эцюда, спектакля.

Для кіравання вучэбным працэсам і арганізацыі кантрольна-ацэначнай дзейнасці выкладчыкам рэкамендуецца выкарыс-

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

тоўваць рэйтынгавыя крэдытна-модульныя сістэмы вучэбнай і даследчай дзейнасці студэнтаў, варыятыўныя мадэлі кіруемай самастойнай працы, вучэбна-метадычныя комплексы.

Рэкамендаваныя сродкі дыягностыкі вучэбнай дзейнасці студэнтаў

Метады вуснай дыягностыкі (апытанне, дыскусіі, дыспуты па ведах, атрыманых на занятках, аналіз задумы прагледжаных творчых работ).

Метады практычнай дыягностыкі (складанне і правядзенне заняткаў, удзел у агульнай справе рэпетыцыйнага працэсу гульнявой праграмы, абраду, эстрадных нумароў, тэатралізаванага прадстаўлення, свята; выкананне вучэбна-творчых заданняў выкладчыка).

Метады графічнай дыягностыкі (пісьмовая работа, рэферат, дзе змяшчаюцца рэжысёрская эксплікацыя, сцэнарны план, літаратурны сцэнарый, мізансцэнаванне дзействаў; стварэнне мультымедыйнай прэзентацыі па выбранай тэме).

Інтэрактыўныя метады дыягностыкі (творчы паказ, ролевыя гульні, сітуацыйныя задачы, выступленне на ўніверсітэцкіх, гарадскіх і рэспубліканскіх сцэнічных пляцоўках з падрыхтаванымі гульнявымі праграмамі, абрадам, эстраднымі нумарамі, тэатралізаваным прадстаўленнем, святам).

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Крытэрыі ацэнкі вынікаў вучэбнай дзейнасці

На аснове выкладання дысцыпліны «Рэжысура тэатралізаваных прадстаўленняў і свят» на працягу шматгадовай вучэбнай дзейнасці склалася шкала ацэнкі ведаў, уменняў і навыкаў студэнта.

10 балаў – надзвычайна выдатна – студэнт усебакова засвоіў тэарэтычны і практычны матэрыял праграмы, валодае вялікай працаздольнасцю і надзвычайна багатымі прыроднымі данымі для авалодання рэжысёрскай спецыяльнасцю; яго творчыя інтэрпрэтацыі ўтрымліваюць арыгінальныя ідэі і парадаксальныя мастацкія вырашэнні, яны грунтоўныя па змесце і сучасныя па форме; інтуітыўнае разуменне чалавечай псіхалогіі і прыроды творчай працы, узбагачанае ведамі і працаздольнасцю, дапамагаюць пераатварыць рэпетыцыйны працэс у сапраўдную творчую дзею, а творчы паказ – у святочную ўрачыстасць. Студэнт мае ўстойлівае жаданне бесперапынна ўзбагачаць сябе новымі ведамі, пачуццямі, жыццёвымі назіраннямі, ён з цікавасцю і з выключным творчым вынікам удзельнічае ў творчых паказах курса, факультэта і ўніверсітэта.

9 балаў – выдатна – студэнт мае ўсебаковыя і сістэматызаваныя веды; выканаў усе прадугледжаныя праграмай практычныя заданні; здольны ў поўнай меры праявіць творчую ініцыятыву, дасягнуў высокай ступені разумення суадносін рэжысёрскай свабоды і народнай традыцыі пры ўвасабленні розных форм народнай святочнай культуры; яго творчыя працы адрозніваюць добры мастацкі густ і вобразнае бачанне; пастаянна займаецца самавыхаваннем. Студэнт актыўна ўдзельнічае ў рэжысёрскай і выканальніцкай рабоце курса і ўніверсітэта.

8 балаў – амаль выдатна – студэнт добра засвоіў матэрыял праграмы і выканаў прадугледжаныя ёй заданні; веды яго сістэматызаваныя і ўстойлівыя; валодае навыкамі пабудовы мэтанакіраванага сцэнічнага дзеяння; добра ведае асновы родных творчых прафесій (літаратуры, музыкі, жывапісу, архітэктуры) і ўмее выкарыстоўваць гэтыя веды для стварэння вобразнай структуры відовішча; упэўнены і вынаходлівы ў арганізацыі творчага працэсу; здольны да самастойнай актыўнай працы па фарміраванні рэжысёрскіх навыкаў і пераадолення недахопаў.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

7 балаў – вельмі добра – студэнт праявіў дастаткова поўнае веданне вучэбнага і дадатковага матэрыялу, выканаў усе заданні, рэкамендаваныя праграмай навучання, і прадэманстраваў сістэматызаваныя веды; актыўна працаваў на занятках; яго творчую работу характарызуюць веданне асноў рэжысёрскага майстэрства і самастойнасць мыслення; добра валодае навыкамі арганізацыі творчага працэсу; актыўна працуе ў паказах і канцэртах; імкнецца прымаць удзел у буйнамаштабных святочных урачыстасцях за межамі ўніверсітэта з мэтай практычнай апрабацыі вучэбных навыкаў.

6 балаў – добра – студэнт дастаткова поўна ведае матэрыял праграмы, актыўна працуе над выкананнем вучэбна-творчых заданняў; прымае ўдзел у практычных занятках і паказах курса, а таксама ў выступленнях ва ўніверсітэце і за яго межамі; творчую работу характарызуе імкненне да самастойнага асэнсавання і вырашэння ўзятых у пастаноўцы жыццёвых праблем; у дастатковай меры валодае навыкамі самастойнай арганізацыі і правядзення рэпетыцыйнага працэсу; рэгулярна займаецца самавыхаваннем і пашырэннем свайго творчага светапогляду.

5 балаў – амаль добра – студэнт выявіў веданне асноўнага і дадатковага матэрыялу ў аб'ёме, неабходным для далейшага навучання і працы па абранай спецыяльнасці; добрасумленна і сістэматычна ўдзельнічае ў паўсядзённай творчай рабоце групы; засвоіў навыкі, якія дазваляюць ажыццяўляць інтэрпрэтацыю ўвасабляемага твора ў межах аўтарскай задумы ці існуючай традыцыі, але недахоп творчай смеласці і пачуцця сучаснасці перашкаджае ў стварэнні арыгінальнага і актуальнага відовішча; валодае навыкамі арганізацыі і самастойнага правядзення творчага працэсу, дзе дысцыплінаванасць і працаздольнасць дамінуюць над арыгінальнасцю задумы і парадаксальнасцю творчага мыслення; згодна з заўвагамі выкладчыка працуе над фарміраваннем сваёй творчай асобы і набыццём неабходных прафесійных якасцей; недастаткова сфарміраваная творчая і грамадзянская пазіцыя перашкаджае студэнту ў пошуку нетрадыцыйных рашэнняў і арыгінальных задум.

4 балы – дастаткова здавальняюча – студэнт ведае асноўны вучэбны матэрыял, засвоіў літаратуру, рэкамендаваную праграмай, але працэс спасціжэння прафесійнага майстэрства ў яго характарызуецца нестабільнасцю, перыяды актыўнай

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

працы змяняюцца творчай пасіўнасцю; студэнт не набыў устойлівага навыку мэтанакіраванай паўсядзённай работы; пры наяўнасці цікавай, творчай задумы рэпетыцыйны працэс ідзе неарганізавана, а яго творчы вынік атрымліваецца нязначны; студэнт не засвоіў навыкаў калектыўнай работы, яго перыядычная пасіўнасць дрэнна адбіваецца на творчай працы групы; малаініцыятыўны, эпізадычна прымае ўдзел у выступленнях курса, кафедры, універсітэта.

3 балы – здавальняюча – студэнт знаёмы са зместам асноўнага вучэбнага матэрыялу па праграме, але мае складанасці з практычным выкарыстаннем набытых ведаў; творчыя працы яго ўтрымліваюцца ў межах хрэстаматыйных паняццяў, што не дазваляе ў поўным аб'ёме раскрыць сваю творчую індывідуальнасць; не праявіў актыўнасці ў выкананні практычных заняткаў па дадзеным курсе; не ў поўнай меры авалодаў навыкамі інтэрпрэтатара абранага матэрыялу і арганізатара творчага працэсу; не праяўляе належнай ініцыятывы ў пастановачнай рабоце; дапускае памылкі ў рэпетыцыйным працэсе і ў паказах вучэбных работ; недастатковую ўвагу надае самавыхаванню і фарміраванню ў сабе неабходных рэжысёрскіх здольнасцей. Разам з тым мае імкненне да ліквідацыі памылак у працэсе авалодання прафесіяй.

2 балы – амаль здавальняюча – веды і практычныя навыкі студэнта маюць значныя прабелы; ён не авалодаў навыкамі стварэння рэжысёрскай задумы відовішча, вызначэння яго асноўных кампанентаў; не валодае здольнасцю вобразнага бачання відовішча ў музычным, архітэктурна-дэкаратыўным і пластычным выяўленнях; не адпрацаваў асноўныя практычныя заняткі па дадзеным курсе; не засвоіў методыкі арганізацыі творчага (рэпетыцыйнага) працэсу, не авалодаў сродкамі ўзбуджэння і ўтрымання цікавасці выканаўцаў да рэпетыцыйнай работы; у працэсе навучання не набыў якасцей будучага творчага лідара (волі, мэтанакіраванасці, творчай дысцыпліны, мастацкага густу, пастаяннага імкнення да самаўдасканалення); не ў стане пераадолець індывідуальныя (творчыя і чалавечыя) недахопы ў адпаведнасці з патрабаваннямі рэжысёрскай прафесіі.

1 бал – нездавальняюча – праграма па дысцыпліне студэнтам поўнасцю не выканана; адсутнічае творчы вынік (паказ). Без права пераздачы.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Вучэбнае выданне

РЭЖЫСУРА
ТЭАТРАЛІЗАВАНЫХ ПРАДСТАЎЛЕННЯЎ І СВЯТ

Вучэбная праграма ўстановы вышэйшай адукацыі
па вучэбнай дысцыпліне для спецыяльнасці
1-17 01 05 Рэжысура свят (па напрамках),
напрамку спецыяльнасці 1-17 01 05-02
Рэжысура свят (тэатралізаваныя)

Карэктар В. Б. Кудласевіч
Тэхнічны рэдактар А. У. Гіцкая

Падпісана ў друк 2017. Фармат 60x84 $^{1}/_{16}$.
Папера офісная. Рызаграфія.
Ум. друк. арк. 1,69. Ул.-выд. арк. 1,16. Тыраж экз. Заказ .

Выдавец і паліграфічнае выкананне:
Установа адукацыі
«Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў».
Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі выдаўца, вытворцы,
распаўсюджвальніка друкаваных выданняў № 1/177 ад 12.02.2014.
ЛП № 02330/456 ад 23.01.2014.
Вул. Рабкораўская, 17, 220007, г. Мінск.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ